2019 . 07 . 23 . ලංකාදීප

ඉහළ මැදි ආදායම් මැද විෂමතා

ශ්‍රී ලංකාවේ ඒක පුද්ගල ආදායම ඇමරිකන් ඩොලර් 3996 ඉක්මවූ නිසා 2019 ජූලි 1දා සිට ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මැදි ආදායම් රටක් (UPPER MIDDLE INCOME COUNTRY) බවට පත්ව ඇතැයි ලෝක බැංකුව ප්‍රකාශයට පත්කිරීම සතුටට කරුණකි. අඩු මැදි ආදායම් ලබන රටක තත්ත්වයක සිට ඉහළ මැදි ආදායම් තත්ත්වයකට ලෝකයේ රටවල් 3ක් නම් කළ අතර ශ්‍රී ලංකාව එයින් එක් රටක් විය. අනෙක් රටවල් දෙක නම් ජෝර්ජියාව සහ කොසෝවෝ යන රටවල්ය.

ලෝක බැංකුව විසින් ඒක පුද්ගල ආදායම පදනම් කරගෙන ලෝකයේ රටවල් කාණ්ඩ 4කට බෙදා දක්වයි. 2019 ජූලි 1දා සිට එය මෙසේ දක්වා තිබේ.

ඒක පුද්ගල ආදායම	වර්ගීකරණය
• ඩොලර් 1025ට අඩු	අඩු ආදායම් රටක්
• ඩොලර් 1026-2995	අඩු මැදි ආදායම් රටක්
• 3996-12375	ඉහළ මැදි ආදායම් රටක්
• ඩොලර් 12375ට වැඩි	ඉහළ ආදායම් රටක්

1948 ශ්‍රී ලංකාවට දේශපාලන නිදහස ලැබෙන විට ඒක පුද්ගල ආදායම ඇමරිකන් ඩොලර් 120ක් විය. 1960 වනවිට 142ක් විය. 1960 ගණන්වලදී ශ්‍රී ලංකාව දකුණු කොරියාව (ඩොලර් 156), මැලේසියාව (ඩොලර් 275), පිලිපීනය (ඩොලර් 254) තායිලන්තය (ඩොලර් 97) හා සිංගප්පූරුව (ඩොලර් 431) යන නැගෙනහිර ආසියාතික රටවල් මට්ටමට කිට්ටුවෙන් සිටියේය. දකුණු ආසියාතික රටවල් අතර ඉහළින්ද සිටියේය. එහෙත් පසු කාලයේ නැගෙනහිර ආසියාතික රටවල් සියල්ලම ශ්‍රී ලංකාව අභිභවා ඉදිරියට ගිය අතර දකුණු ආසියාවේ ඉහළම ඒක පුද්ගලක ආදායමක් ලබන රට ලෙස පමණක් කැපී පෙනුණි.

1948 සිට 1997 දක්වා වසර 50ක් ශ්‍රී ලංකාව අඩු ආදායම් ලබන දුප්පත් රටක් බවට ලෝක බැංකුව වර්ග කොට තිබුණි. ඊට හේතුව 4%ක් තරම් අඩු ආර්ථික වර්ධනයක් වාර්තා කිරීමය. 1997 දී ශ්‍රී ලංකාවේ ඒක පුද්ගල ආදායම ඩොලර් 786ක් බවට පත් වූ අතර ඒ කාලයේ ලෝක බැංකුව රටවල් වර්ග කළ ආකාරයට ශ්‍රී ලංකාව වසර 50කට පසු අඩු මැදි ආදායම් රටක් (බළුෂක) බවට පත්විය. එතැන් සිට වසර 22ක් එම මට්ටමේ පසුවූ ශ්‍රී ලංකාව 2019 ජූලි 1 දා සිට ඒක පුද්ගල ආදායම් ඩොලර් 4060ක් පෙන්නුම් කොට ඉහළ මැදි ආදායම් රටක් (UMIC) බවට පත්විය.

ශ්‍රී ලංකාව නොව ඉහළ මැදි ආදායම් රටක් වීමට වසර 22ක් ප්‍රමාද වීමට එක් හේතුවක් වූයේ ශ්‍රී ලංකාව 'මැදි ආදායම් උගුලට (middle income trap) හසු වීමය. මැදි ආදායම් උගුල යනු පහළ ආදායම් මට්ටමේදී මුහුණ දුන් අභියෝග ජය ගත්තත් ඉහළ ආදායම් තත්ත්වයක් අත්කර ගැනීම වළකාලන ගැටලුවලට මුහුණදීමට සිදුවීමය.

ශ්‍රී ලංකාවේ සාමාන්‍ය ආර්ථික වර්ධනය 1997-2018 කාලය තුළ 5% වීම ප්‍රමාදයට තවත් හේතුවකි. තවැත් හේතුව පොදු මිල මට්ටම හෙවත් උද්ධමනයේ වාර්ෂික සාමාන්‍ය මෙම වසර 22ක කාලය තුළ 13%ක් තරම් විශා වීමය. මෙම කාලය තුළ රුපියල් ඒක පුද්ගල ආදායම ඩොලර් බවට පත් කිරීමට යොදාගනු ලබන විදේශ විනිමය අනුපාතිකය එනම් ඩොලරයකට තිබෙන රුපියල් ගණන ද වාර්ෂිකව ශ්‍රී ලංකාවේ රුපියල් ඒකපුද්ගල ආදායම ඩොලර්වලට පරිවර්තනය කිරීමේදී පසුගිය වසර 3ක විදේශ විනිමය අනුපාතිකයේ සාමාන්‍ය අගය සැලකිල්ලට ගැනීම (එක් වර්ෂයක් වෙනුවට) නිසා ශ්‍රී ලංකාවේ විනිමය අනුපාතිකය වාර්ෂිකව දැඩි ලෙස පිරිහුණ තත්ත්වයක් තුළ ඉහළ මැදි ආදායම් රටක් බවට නම් කිරීමට එම නව ගණනය කිරීමද හේතුවක් වී ඇත. කෙසේ වෙතත් දැන් ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මැදි ආදායම් රටකි. අපි ඒ ගැන සතුටු වෙමු.

ශ්‍රී ලංකාව ඉහළ මැදි ආදායම් රටක් බවට පත් වුවද කරුණු කිහිපයක් අතින් අපි තවමත් ප්‍රශ්න කිහිපයකට මුහුණදෙමින් සිටිමු. ඒ ගැන විමසීමද කාලෝචිත බව අපි සිතමු.

ප්‍රවීණ ආර්ථික විශ්ලේෂක

වින්සන් මර්වින් ප්‍රනාන්දු

මුළු රටේම ඒක පුද්ගල ආදායම ඉහළ මැදි ආදායම් රටක තත්ත්වයට පත් වුවත් රට තුළ ඇති නැති පරතරය ඉහළ මට්ටමක පවතී. 2016 ගෘහ ඒකක ආදායම් හා වියදම් සමීක්ෂණයට අනුව ඉහළම ආදායම් උපයන 20% මුළු රටේ ආදායමින් 50.8%ක් හිමිකර ගන්නා අතර පහළම 20% හිමිකර ගන්නේ 4.8%කි. ඒ අනුව පංචමක අපකිරණ අනුපාතිකය 10 ගුණයකට වඩා විශාලය. එනම් රටේ ඇති නැති පරතරය දස ගුණයකි. 'ඇත්තෝ කති බොති නැත්තෝ උලාකති' යයි ඇතැමුන් නගන හඬ ඒ අනුව සාධාරණය. මේ තත්ත්වය නාගරික ග්‍රාමීය හා වතු යන අංශවලද ඒ ආකාරයෙන්ම දක්නට ලැබේ. නාගරික අංශයේ පොහොසත්ම 20% මුළු ආදායමින් 53%ක් උපයන විට දුප්පත්ම 20% උපයන්නේ 4.8%කි. ග්‍රාමීය අංශයේ පොහොසත්ම 20% මුළු ආදායමින් 49%ක් උපයන විට දුප්පත්ම 20%ක් උපයන්නේ 5%කි. වතුකරයේ මේ තත්ත්වය පිළිබඳවත් 43%ක් හා 6%ක් වේ.

රටේ දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය, පළාත් අනුව බෙදීයෑමද දැඩි විෂමතාවයක් පෙන්නුම් කරයි. 2017 දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය බෙදී ගියේ පහත දැක්වෙන ආකාරයටය.

පළාත	ද.දේ.නි%
බස්නාහිර	37.2
මධ්‍යම	10.7
වයඹ	10.6
දකුණ	9.9
සබරගමුව	8.8
ඌව	7.9
නැගෙනහිර	5.7
උතුරුමැද	5.6
උතුර	4.5

මෙම වගුවෙන් පෙන්නුම් [illegible] රටේ ආදායමින් 37%ක් කොළඹ, ගම්පහ හා [illegible] ජනයා භුක්තිවිඳින විට උතුරේ [illegible] 4.5%කි. රට තුළ වසර 30ක [illegible] ජන වාර්ගික අර්බුදයක් ඇතිවීමට [illegible] ආර්ථික හේතුව එයින් මොනවට පැහැදිලි වේ. [illegible] යළි ඇති නොවීමට නම් එම [illegible] තත්ත්වය වැඩිදියුණු කිරීමේ අවශ්‍යතාව [illegible]. මෑතකදී ඇතිවූ ආගමික ත්‍රස්තවාදය [illegible] උදව් කළ පැවසුවද නැගෙනහිර පළාත [illegible] ආදායමින් 5.7%ක් තරම් සුළු ප්‍රමාණයකට [illegible] තුළ එම පළාතේ ඇතැම් පිරිස් හා දේශපාලන [illegible] ඊට උදව් කිරීමේ ආගමික හේතුවට අමතරව ආර්ථික හේතුවක්ද පෙන්නුම් කරයි. 1971 [illegible] අවස්ථාවේදී ද [illegible] කිරි ගමට කැඩ්ර [illegible] පෙන්නුම් කරනුයේ ශ්‍රී ලංකාව රටක් වශයෙන් ඒක පුද්ගල ආදායම ඩොලර් 4060ක් (රුපියල් 650,000) වර්ෂයකට ලබා ගත්තත් (එනම් මසකට 55,000ක් පමණ) පළාත් දෙක තුනට හැර අනෙක් හැම පළාතකම ඒක පුද්ගල ආදායම ඊට පහළ තලයක තිබෙන බවය. රට පුරා විවිධ වර්ජන රැලි, සටන් හා දේශපාලන අරගල නිතර නිතර මතුවනුයේ මෙම ආදායම් විෂමතාවේ ප්‍රතිඵල වශයෙන් යැයි නිගමනය කළ හැකිය. මේ පිළිබඳව රටේ පාලනයට පමණක් පොරකන දේශපාලනයන් දැඩි ලෙස කල්පනා කළ යුතු කරුණකි. ඒ නිසාම රටේ හැම පළාතකම විශේෂයෙන් ඉතාම අඩු ආදායම් මට්ටම් පෙන්නුම් කරන පළාත් වෙත මීට වඩා අවධානය යොමු කිරීමට පාලකයන් වගබලා ගත යුතුය. එසේ නොවන්නට අපට අවසාන වශයෙන් කීමට සිදුවන්නේ ශ්‍රී ලංකාව ලෝකයාට ආර්ථික පරතාසයක් පෙන්නුම් කිරීමට සමත් වුවත් රටේ ජනතාවගෙන් වැඩි දෙනකුට මරගාතේ ක්‍රියා කිරීමට සිදුවන බව පමණි.